

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Clasa a VI-a
Etapa județeană, 27 martie 2016**

Partea I (20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

[...] Dar cum albise de floare? Și când? Cu o zi înainte, abia luat în seamă, nu era decât repetarea aceluiași vechi pom de lemn ruginit de muguri la străvechea fereastră a bunicilor.[...]

Niciun zarzăr n-a fost mai fraged în lumină, mai copilăros în parfum, mai ceresc în mirare, decât cel înflorit la fereastra casei bunicilor, sub ochii nepotului care nu s-a dus la școală, care n-a mâncat [...]

Acel zarzăr (deși vecin, obraz în obraz cu nepotul) nu aparținea pământului. Venea din puritățile cerului, din nebuloasa Căii Laptelui, adus ca de legănarea unui scrânciob, oprit fâlfâitor de alb la fereastra veche a casei dintre brazi [...] Până târziu noaptea, sub un cer ca de luceferi altoiți cu soare, nepotul a rămas la fereastră într-o armonioasă insomnie.

Cum să dormi? Cum să închizi ochii? Cum să-ți desparți clipele de ale pomului îngeresc? Cum să nu știi mereu că ești fericit, fără să ai nimic altceva decât noaptea de mireasă a zarzărului, și să fii încă în casa bunicilor?

Nepotul a adormit pe scândura aeriană a pervazului, fiind și în somn vecin de răsuflet cu raiul deschis.

Dar în noua dimineață, când același soare a aprins glasurile și sclipirile primăverii, zarzărul de la fereastră era ostenit. Prospețimea radioasă a întâii dimineți devenise declin, îngreuiere, apăsare. Parcă-i venea să plângă. Totul era acolo: pomul cu trunchiul și crengile lui, floarea, parfumul, cerul, glasurile. Dar lumina plecase, lăsând numai fumul albei ei amintiri. Murise îngerul.

Spre seară crengile erau știrbe ca surâsul babelor. Fără de vânt, florile cădeau mereu îngălbenind pe jos.

A doua zi, zarzărul era bătrân, - ca și bunicii. Începea tinerețea frunzelor verzi.

Și într-o zi (a gândit nepotul între zarzărul dus și bunicii pe ducă), tot ce este abia dacă va mai fi „a fost”. A simțit cu inima mirarea neagră a morții. Și a surâs melancolic, cu tâmpla rezemată de pumn, fără să mai vadă nimic.

Aceasta a fost întâia primăvară a nepotului care-și depășise copilăria, oprindu-se pe hotarul ei...

(Ionel Teodoreanu, **Masa umbrelor** - fragment)

1. Transcrie din text două cuvinte/ structuri care se referă la spațiu, respectiv două cuvinte/ structuri care se referă la timpul întâmplărilor. **4 puncte**
2. Aranjează enunțurile următoare în ordinea apariției lor în fragment: **4 puncte**
 - a) *Parcă-i venea să plângă.*
 - b) *Cum să închizi ochii?*
 - c) *Începea tinerețea frunzelor verzi.*
 - d) *Spre seară crengile erau știrbe ca surâsul babelor.*
3. Selectează, din textul dat, două figuri de stil diferite, pe care le vei preciza. **4 puncte**
4. Transcrie două structuri care conțin însușiri ale zarzărului. **4 puncte**
5. Prezintă, în aproximativ 30-50 de cuvinte, stările sufletești ale personajului. **4 puncte**

Partea a II-a (20 de puncte)

Primăvara este unul din cele patru anotimpuri ale zonei temperate, marcând tranziția de la iarnă spre vară. Din punct de vedere astronomic, marcarea începutului primăverii este, de cele mai multe ori, legată de echivalența dintre durata temporală a zilei și a nopții, timp al anului numit echinox în astronomie. Astfel, în emisfera nordică, echinoxul de primăvară este datat astronomic în jur de 21 martie al fiecărui an, în timp ce în emisfera sudică, același echinox este în jurul datei de 23 septembrie. Simultan cu existența unui echinox într-una din cele două emisfere ale Terrei, echinoxul „opus” marchează cealaltă emisferă. Similar, terminarea

primăverii și începutul verii astronomice sunt considerate a fi în jurul datei când ziua devine maximă, iar noaptea minimă, timp al anului numit solstițiu de vară. Astfel, în emisfera nordică, solstițiul de vară este datat în jurul datei de 21 iunie, respectiv în emisfera sudică, același solstițiu este plasat temporal în jurul datei de 21 decembrie. (...) În realitate, datorită condițiilor specifice geografice și climatice ale diferitelor locuri care aparțin zonelor temperate, există foarte multe criterii care trebuie considerate pentru a marca anotimpul primăvară. Aceste diferențieri specifice au marcat profund viața oamenilor din diferite zone ale planetei din punct de vedere agricol existențial, filozofic și cultural. Întotdeauna, primăvara și echivalentul său conceptual, filozofic și ideatic au însemnat dezghețul, topirea, trezirea la viață, reînnoirea și renașterea naturii, vieții și a societății.

(Articol preluat de pe <http://ro.wikipedia.org>)

1. Notează, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect. Conform informațiilor prezentate în text, primăvara: **4 puncte**

a. începe, din punct de vedere astronomic, în jurul datei de 21 martie în emisfera nordică și 23 septembrie în emisfera sudică;

b. începe în jurul datei când ziua devine maximă, iar noaptea minimă;

c. se sfârșește în momentul echinoxului;

d. începe în momentul solstițiului.

2. Transcrie secvența care prezintă momentul în care este datat solstițiul de vară, în emisfera sudică. **4 puncte**

3. Identifică 4 secvențe care sugerează specificul primăverii. **4 puncte**

4. Prezintă momentul care marchează începutul verii, așa cum reiese din text. **4 puncte**

5. Precizează, în 6-8 rânduri, sensul afirmației: *Aceste diferențieri specifice au marcat profund viața oamenilor din diferite zone ale planetei (...)* **4 puncte**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Numește un element comun identificat în cele două texte. **5 puncte**

2. Transcrie, din cele două texte, cinci cuvinte care aparțin câmpului lexical al naturii. **5 puncte**

3. Numește un element personificat în primul text. **5 puncte**

4. Precizează principalul modul expunere prezent în primul text. **5 puncte**

5. Prezintă fenomenele specifice primăverii într-un text nonliterar de 5-6 rânduri, sub forma unui **buletin meteo**. **10 puncte**

6. Redactează o compunere, de 20-25 de rânduri, în care să descrii atmosfera de sărbătoare care învăluie întreaga natură primăvara și sentimentele trăite în acest anotimp. **10 puncte**

Notă: În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor **2 puncte**

Repectarea părților unei compuneri **2 puncte**

Proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului **2 puncte**

Ortografia **2 puncte**

Punctuația **2 puncte**

Timpul de lucru: 2 ore

Toate subiectele sunt obligatorii.

Se acordă 10 puncte din oficiu.